BENDROJO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. lapkričio 27 d.*

„Konkurencija — Karteliai — Galios transformatorių rinka — Sprendimas, kuriuo konstatuojamas EB 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimas — Susitarimas dėl rinkos pasidalijimo — 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo — Atleidimas nuo baudos — Teisėti lūkesčiai — Pareiga motyvuoti“

Byloje T-521/09

Alstom Grid SAS, buvusi *Areva T&D SAS*, įsteigta Paryžiuje (Prancūzija), iš pradžių atstovaujama advokatų A. Schild, C. Simphal ir E. Estellon, vėliau J. Derenne, A. Müller-Rappard ir M. Domecq,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą A. Bouquet, N. von Lingen ir K. Mojzesowicz, vėliau M. Bouquet, K. Mojzesowicz ir P. Van Nuffel,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2009 m. spalio 7 d. Komisijos sprendimą C(2009) 7601 galutinis dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.129 – Galios transformatoriai)

BENDRASIS TEISMAS (devintoji kolegija),

kurį sudaro teisėjai D. Gratsias, einantis pirmininko pareigas, O. Czúcz (pranešėjas) ir I. Labucka,

posėdžio sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. gegužės 21 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

1 Šioje byloje nagrinėjamas 380 kV ir didesnei įtampai skirtų galios transformatorių, autotransformatorių ir šuntinių reaktorių sektorius. Galios transformatorius – pagrindinė elektrinė sudedamoji dalis, skirta elektros grandinės įtampai mažinti arba didinti. Šie transformatoriai parduodami kaip atskira įranga arba kaip visiškai įrengtų elektros pastočių dalis.

2 Per šį bylai svarbų laikotarpį, t. y. nuo 1999 m. birželio 9 d. iki 2003 m. gegužės 15 d., ieškovė, tuometinė *Alstom T&D SA*, vykdė veiklą galios transformatorių srityje. Visą tą laiką vadovaujančiai bendrovei *Alstom* priklausė 100 % *Alstom France SA* (1999 m. rugpjūčio mėn. jos pavadinimas pakeistas į *Alstom Holdings*) kapitalo, o šiai savo ruožtu priklausė 100 % ieškovės kapitalo.

3 Pardavus *Alstom* grupės galios transformatorių gamybos veiklą *Areva* grupei, 2004 m. ieškovė buvo perleista *Areva SA* kontroliuojamai *Areva* grupei ir vėliau pervadinta į *Areva T&D SA*.

4 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. byloje COMP/38.899 – Skirstomieji įrenginiai su dujų izoliacija Europos Bendrijų Komisija atliko patikrinimus, be kita ko, *Hitachi Ltd* patalpose, kur paėmė dokumentų kopijas.

5 2004 m. rugsėjo 9 d. *Hitachi* pateikė prašymą atleisti ją nuo baudos pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL C 45, 2002, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 155; toliau – 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo), kiek tai susiję su skirstomaisiais įrenginiais su dujų izoliacija (toliau – SĮDI). Su šiuo prašymu ji, be kita ko, pateikė dokumentų, kuriuos Komisija surado jos patalpose per minėtus patikrinimus, kopijas.

6 2004 m. rugsėjo 22 d. *Areva* pateikė pirmąjį prašymą atleisti nuo baudos. Šis pirmasis prašymas atleisti nuo baudos iš principo susijęs su antikonkurenciniais veiksmais keliose Europos Sąjungos valstybėse narėse (visų pirma Belgijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Nyderlanduose ir Austrijoje). *Areva* jame taip pat nurodė „Aero klubą“ – tarptautinį kartelį galios transformatorių sektoriuje. Šiuo atžvilgiu ji nurodė tame kartelyje dalyvavusių Europos ir Japonijos įmonių pavadinimus ir šio kartelio veikimo būdą. Be to, ji patikslino, kad šie veiksmai buvo nutraukti 1998–1999 m. 2005 m. gruodžio 7 d. Komisija atmetė šį pirmąjį prašymą atleisti nuo baudos nurodydama, kad, jos manymu, šis prašymas neatitiko 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a arba b punkte numatytų sąlygų.

7 2005 m. sausio 15 d. *Areva* pateikė antrąjį prašymą atleisti nuo baudos. Šiame prašyme ji iš esmės pateikė informaciją apie galimus antikonkurencinius veiksmus, darančius poveikį Vokietijos ir Prancūzijos galios transformatorių rinkoms, ir nurodė šio pirmojo įtariamo kartelio ir kartelio, dėl kurio Komisija atliko tyrimus SĮDI byloje, skirtumus. 2006 m. rugsėjo 21 d. *Areva* atsiėmė šį prašymą atleisti nuo baudos.

8 2006 m. gegužės 2 d. *Areva* pateikė trečiąjį prašymą atleisti nuo baudos, kuris buvo skirtas įtariamam karteliui, susijusiam su Vokietija ir Prancūzija. Ji papildė 2006 m. rugsėjo 8 d. informaciją vėl pateikdama informacijos apie antikonkurencinius veiksmus, susijusius su Vokietija ir Prancūzija, ir nurodydama, kad kitos su šiais veiksmais susijusios šalys yra Belgija, Nyderlandai ir Austrija. Tokiomis aplinkybėmis ji taip pat paminėjo „džentelmenų susitarimą“, kuris, jos nuomone, buvo susijęs su „ne vietos“ Europos rinkomis, t. y. Europos rinkomis, kuriose Europos gamintojai, kaip antai Ispanijos ar Italijos, neturėjo gamybos padalinio. Galiausiai ji nurodė, kad „džentelmenų susitarimas“ buvo nutrauktas 1997 m. arba 1998 m. 2006 m. spalio 10 d. *Areva* patikslino, kad šis „džentelmenų susitarimas“, regis, tebuvo vienašališki veiksmai, ir neigė šių veiksmų antikonkurencinį pobūdį. 2006 m. spalio 31 d. raštu Komisija *Areva* pritaikė sąlyginį atleidimą nuo baudų, kiek tai susiję su „įtariamu karteliu Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos ir Nyderlandų galios transformatorių sektoriuje“.

9 2007 m. vasario 7 ir 8 d. Komisija atliko patikrinimus bendrovių patalpose Vokietijoje, Austrijoje ir Prancūzijoje.

10 2007 m. vasario 7 d. *Siemens* grupė pateikė prašymą atleisti nuo baudos. 2007 m. vasario 15 d. *Siemens* papildė šį prašymą, pateikdama įrodymų dėl žodinio susitarimo galios transformatorių sektoriuje, vadinamo „džentelmenų susitarimu (DS)“, pagal kurį Europos gamintojai neturėjo parduoti savo produktų Japonijoje, o Japonijos gamintojai savųjų – Europos rinkoje. 2007 m. gruodžio 6 d. Komisija *Siemens* pritaikė sąlyginį atleidimą nuo baudų pagal 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies b punktą, nes ji buvo pirmoji įmonė, pateikusi Komisijai įrodymų, dėl kurių ši galėjo konstatuoti su šiuo karteliu susijusį EB 81 straipsnio pažeidimą.

11 2007 m. kovo 14 d. Komisija pateikė klausimyną ieškovei ir kitoms įmonėms. Ieškovė į jį atsakė 2007 m. kovo 27 d.

12 2007 m. kovo 29 d. surengtas susirinkimas su ieškovės atstovais, per kurį Komisija pateikė tam tikrus dokumentus ir šiuo atžvilgiu uždavė klausimų.

13 2007 m. birželio 1 d. *Hitachi* grupė pateikė kitą prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, kurį papildė 2007 m. rugpjūčio 1 d.

14 2007 m. liepos 18 d. *Fuji* grupė pateikė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, susijusį su Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų karteliu.

15 2007 m. rugpjūčio 20 d. Komisija žodžiu informavo *Areva*, kad ketina nagrinėti ne su tam tikromis valstybėmis narėmis susijusius kartelius, dėl kurių ieškovė buvo sąlyginai atleista nuo baudos, o tik Europos ir Japonijos gamintojų kartelį. Be to, Komisija ją informavo apie tai, kad sąlyginis atleidimas nuo baudų, kurį jai pritaikė, apima tik su tam tikromis nacionalinėmis rinkomis susijusius kartelius, tačiau neapima Europos ir Japonijos gamintojų kartelio, dėl kurio *Areva* nepateikė prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti.

16 2008 m. rugsėjo 30 d. Komisija ginčijamo sprendimo adresačių atžvilgiu nusprendė pradėti procedūrą dėl galios transformatorių rinkos.

17 Prieš išsiųsdama pranešimą apie kaltinimus 2008 m. lapkričio 19 d. Komisija nusiuntė *Areva* raštą, jame pateikė išsamią informaciją apie jos prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti chronologiją ir priminė, kad 2007 m. rugpjūčio 20 d. ją informavo, jog priėjo prie išvados, kad, viena vertus, su tam tikromis valstybėmis narėmis (visų pirma Vokietija) susiję karteliai ir, kita vertus, Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų kartelis sudaro du atskirus pažeidimus ir kad ji ketina persekioti ne už įtariamą kartelį Vokietijoje, o tik už įtariamą Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų kartelį. Ji taip pat informavo ieškovę, kad įrodymai, susiję su Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų karteliu, neturi didelės papildomosios vertės ir kad šiuo atžvilgiu ji neketina sumažinti jai baudos pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo.

18 Pranešimas apie kaltinimus buvo priimtas 2008 m. lapkričio 20 d. Ieškovė į jį atsakė 2009 m. sausio 20 d. 2009 m. vasario 17 d. ji buvo išklausyta.

19 2009 m. spalio 7 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2009) 7601 galutinis dėl procedūros pagal EB 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39.129 – Galios transformatoriai) (toliau – ginčijamas sprendimas); jame konstatavo, kad *Alstom* ir ieškovė pažeidė EB 81 straipsnį ir Europos ekonominės erdvės susitarimo (toliau – EEE susitarimas) 53 straipsnį, ir skyrė *Alstom* 16,5 mln. EUR baudą, iš kurios 13,53 mln. EUR suma turi būti sumokėta solidariai su ieškove.

20 Šiame sprendime Komisija konstatavo, kad mažiausiai nuo 1999 m. birželio 9 d. iki 2003 m. gegužės 15 d. ieškovė dalyvavo „džentelmenų susitarime (DS)“ – neteisėtame kartelyje, apėmusiame visą Europos ekonominės erdvės (EEE) teritoriją – pagal kurį Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojai žodžiu sutarė paisyti vieni kitų vidaus rinkų ir jose neprekiauti.

21 Dėl „džentelmenų susitarimo“ organizavimo Komisija nustatė, kad jame dalyvavusios įmonės suskirstytos į dvi grupes, iš kurių viena buvo Europos grupė, kita – Japonijos grupė, kad kiekviena grupė turėjo paskirti įmonę sekretorę ir kad per visą pažeidimo darymo laikotarpį *Siemens* grupė atliko Europos grupės sekretorės pareigas, o *Hitachi* – Japonijos grupės sekretorės pareigas. Komisija taip pat konstatavo, kad susitarimas dėl rinkos pasidalijimo buvo papildytas susitarimu, kuriuo siekta pranešti apie kitos grupės teritorijoje planuojamus konkursus, ir kad, siekiant pasidalyti šiuos planuojamus konkursus, apie juos turėjo būti pranešta kitos grupės sekretorei.

22 Ginčijamas sprendimas susijęs su galios transformatorių, kurie parduodami atskirai arba kaip visiškai parengtų projektų dalis, išskyrus galios transformatorius, kurie parduodami kaip pastočių, kuriose įrengti SĮDI, dalis, – dėl jų Komisija 2007 m. sausio 24 d. jau priėmė Sprendimą C(2006) 6762 galutinis dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP / F/38.899 – Skirstomieji įrenginiai su dujų izoliacija) (santrauka paskelbta OL C 5, 2008, p. 7), rinka.

23 Ginčijamame sprendime Komisija atskyrė „džentelmenų susitarimą“ nuo kitų dviejų kartelių, t. y. pirma, nuo kartelių, susijusių su nacionalinėmis rinkomis, pirmiausia – Vokietijos rinka, ir, antra, „Aero klubo“ – tarptautinio kartelio, kurio veikla nutrūko 1997 m. ar 1998 m. Ginčijamame sprendime konstatuotas pažeidimas susijęs tik su „džentelmenų susitarimu“, o su kitais dviem karteliais jis nesusijęs.

24 Taikydama 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo Komisija atleido nuo baudos *Siemens AG* ir *Siemens Aktiengesellschaft Österreich*, o *Fuji Electronics Holdings Co. Ltd* baudą sumažino 40 %.

25 Tačiau ieškovės Komisija nuo baudos neatleido ar jos nesumažino. Vis dėlto ginčijamo sprendimo 274 konstatuojamojoje dalyje Komisija sumažino ieškovei baudos dydį 18 % dėl veiksmingo bendradarbiavimo, nepatenkančio į 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo sritį. Taigi *Alstom* ir ieškovei skirtų baudų dydžių skirtumas paaiškintinas tuo, kad *Alstom* bauda nebuvo sumažinta.

Procesas ir šalių reikalavimai

26 2009 m. gruodžio 21 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės, kuri, pasikeitus įstatams, pavadinta *Areva T&D SAS*, pareiškimą; juo ji pareiškė šį ieškinį.

27 Ieškovė po to, kai ją 2010 m. sausio mėn. nupirko *Alstom*, nusprendė pakeisti savo pavadinimą į *Alstom Grid SAS*.

28 Kadangi teisėjas pranešėjas negalėjo dalyvauti nagrinėjant bylą, ši byla buvo paskirta naujam teisėjui pranešėjui.

29 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, 2012 m. lapkričio 9 d. Bendrasis Teismas (trečioji kolegija), taikydamas proceso organizavimo priemones pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 64 straipsnį, nusprendė pateikti šalims klausimų, o Komisijos paprašyti dokumentų. Šalys atsakė į klausimus per nustatytą terminą, o Komisija iš dalies įvykdė prašymą pateikti dokumentus. 2013 m. kovo 7 d. ieškovė pateikė pastabas dėl Komisijos pateiktų dokumentų ir pastabų.

30 2013 m. balandžio 27 d. Bendrojo Teismo trečiosios kolegijos pirmininko nutartimi buvo sustabdytas šios bylos nagrinėjimas, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą byloje *Komisija / Siemens Österreich ir kt.*, C-231/11 P.

31 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į devintąją kolegiją, todėl ši byla paskirta šiai kolegijai.

32 Po to, kai 2014 m. balandžio 10 d. Teisingumo Teismas paskelbė Sprendimą *Komisija / Siemens Österreich ir kt.* (C-231/11 P–C-233/11 P, Rink., EU:C:2014:256) ir Sprendimą *Areva / Komisija* (C-247/11 P ir C-253/11 P, Rink., EU:C:2014:257), Bendrasis Teismas (devintoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

33 2014 m. gegužės 14 d. laišku ieškovė atsisakė tam tikrų pagrindų, pateiktų ieškiniui pagrįsti, ir Bendrasis Teismas tai užregistravo.

34 2014 m. gegužės 21 d. posėdyje buvo išklausytos šalys ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

35 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek jis su ja susijęs,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

36 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

37 Šalys neprašo pakeisti ginčijamu sprendimu skirtos baudos dydžio.

Dėl teisės

38 Šis ieškinys buvo grindžiamas keturiais pagrindais. Tačiau, kaip minėta šio sprendimo 33 punkte, ieškovė atsisakė dalies minėtų pagrindų, t. y. pirmojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pareigos motyvuoti pažeidimu dėl to, kad Komisija perleido savo teisę skirti sankcijas, antrojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies ir konkrečiai su konkurencijos teisės pažeidimų inkriminavimo taisyklių pažeidimu, ir trečiojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio 1 dalies ir konkrečiai su taisyklių dėl solidarios atsakomybės pažeidimu.

39 Todėl reikia nagrinėti tik likusią pirmojo pagrindo dalį, susijusią su papildomos sąlygos nustatymo greta sąlygų, įtvirtintų 2002 m. pranešime dėl bendradarbiavimo, nepakankamu motyvavimu, taip pat ketvirtąjį pagrindą, susijusį su teisėtų lūkesčių ir teisinio saugumo principų pažeidimu ir minėtame pranešime įtvirtintų taisyklių nesilaikymu.

40 Bendrasis Teismas mano, kad reikia išnagrinėti ketvirtąjį pagrindą, o vėliau – likusią pirmojo pagrindo dalį.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, susijusio su 2002 m. pranešime dėl bendradarbiavimo nustatytų taisyklių nesilaikymu

41 Ketvirtąjį pagrindą sudaro dvi dalys, susijusios su tuo, kad, pirma, Komisija nesilaikė 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto, 9 ir 11 dalių ir, antra, buvo pažeisti teisėtų lūkesčių ir teisinio saugumo principai.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo pirmos dalies, susijusios su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto, 9 ir 11 dalių nesilaikymu

42 Ieškovė teigia, kad Komisija turėjo ją atleisti nuo baudos pagal 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punktą, 9 ir 11 dalis. Šiomis aplinkybėmis ieškovė pirmiausia pažymi, kad, priešingai, nei konstatavo Komisija, ji įvykdė minėtose dalyse nustatytus reikalavimus. Jeigu nebūtų pritarta šiam teiginiui, ji nurodo, kad minėtose dalyse numatytas atleidimas nuo baudos turi būti pritaikytas, jeigu, kaip nagrinėjamu atveju, tarp prašymo atleisti nuo baudos ir sprendimo, kuriuo konstatuojamas pažeidimas, priėmimo yra akivaizdus ir neabejotinas priežastinis ryšys.

– Dėl kaltinimo, susijusio su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto, 9 ir 11 dalių nesilaikymu

43 Ieškovė teigia, kad, priešingai, nei Komisija konstatavo ginčijamame sprendime, ji įvykdė 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkte, 9 ir 11 dalyse nustatytas sąlygas. Todėl Komisija turėjo ją atleisti nuo baudos, kiek tai susiję su jos dalyvavimu „džentelmenų susitarime“.

44 Pirmiausia primintina, kad priimdama 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo Komisija sukėlė teisėtų lūkesčių ir tai, beje, ji pripažino minėto pranešimo 29 dalyje. Taigi atsiradus tokių teisėtų lūkesčių, kuriuos pagal šį pranešimą gali turėti su Komisija pageidaujančios bendradarbiauti įmonės, Komisija yra įpareigota į juos atsižvelgti. Todėl tuo atveju, kai Komisija nesilaiko minėtame pranešime nustatytų gairių, ji pažeidžia teisėtų lūkesčių principą (2008 m. birželio 18 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, T-410/03, Rink., EU:T:2008:211, 510 punktas ir 2011 m. liepos 13 d. Sprendimo *Kone ir kt. / Komisija*, T-151/07, Rink., EU:T:2011:365, 127 punktas).

45 Šioje byloje ieškovė tvirtina, kad, priešingai, nei Komisija konstatavo ginčijamo sprendimo 314 konstatuojamojoje dalyje, šiuo atveju tenkinamos 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkte, 9 ir 11 dalyse nustatytos atleidimo nuo baudos sąlygos.

46 Dėl 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto ir 9 dalies primintina, jog pagal juos reikalaujama, kad, pirma, įmonė pirmoji pateiktų įrodymų, kurie leistų Komisijai priimti sprendimą atlikti patikrinimus dėl įtariamo kartelio, turinčio poveikį Europos bendrijai, ir, antra, Komisija šių įrodymų pateikimo momentu neturėtų pakankamai informacijos sprendimui atlikti patikrinimus dėl įtariamo kartelio priimti.

47 Ieškovė teigia, kad pateikė Komisijai informaciją, o tai leido jai priimti sprendimus atlikti patikrinimus tuo metu, kai ji dar neturėjo pakankamai įrodymų dėl galios transformatorių sektoriaus. Iš tiesų tik dėl informacijos, kurią ieškovė pateikė Komisijai, ši galėjo atlikti savo patikrinimus 2007 m. vasario mėn.

48 Komisija ginčija šiuos argumentus.

49 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Komisija ieškovės pirmąjį prašymą atleisti nuo baudos gavo 2004 m. rugsėjo 22 d. Tačiau 2004 m. gegužės 11 ir 12 d., t. y. iki minėtos datos, Komisija jau buvo atlikusi patikrinimus byloje dėl SĮDI ir paėmusi dokumentus *Hitachi* patalpose.

50 Ieškovė pažymi, kad šie dokumentai neleido Komisijai atlikti patikrinimų. Nė vienas iš minėtų dokumentų neleido jai nustatyti ar įrodyti galimo Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų kartelio egzistavimo.

51 Taigi reikia išnagrinėti, ar dokumentai, kuriuos Komisija paėmė per patikrinimus *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. ir kuriuos pateikė Bendrajam Teismui šio prašymu (žr. šio sprendimo 29 punktą), leido jai priimti sprendimą atlikti patikrinimus dėl „džentelmenų susitarimo“, t. y. Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų kartelio, kurio tikslas buvo paisyti vieni kitų vidaus rinkų ir jose neprekiauti.

52 Šiomis aplinkybėmis, pirma, primintina, jog tam, kad Komisija galėtų priimti sprendimą atlikti patikrinimus pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 20 straipsnio 4 dalį, ji turi nurodyti juos galinčias pateisinti faktines aplinkybes (pagal analogiją žr. 1980 m. birželio 26 d. Sprendimo *National Panasonic / Komisija*, 136/79, Rink., EU:C:1980:169, 26 ir 27 punktus).

53 Antra, pažymėtina, kad siekiant pateisinti patikrinimus nebūtina, kad Komisijos paimtais dokumentais būtų galima be pagrįstų abejonių įrodyti ginčijamame sprendime konstatuoto pažeidimo buvimą. Iš tiesų tokių įrodymų reikia Komisijos sprendimų, kuriuose ji konstatuoja pažeidimą ir skiria baudas, atveju. Tačiau sprendimui dėl patikrinimo pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį priimti pakanka, kad Komisija turėtų informacijos ir rimtų faktinių duomenų, dėl kurių įtariama, kad padarytas pažeidimas (žr. 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, T-340/04, Rink., EU:T:2007:81, 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

54 Trečia, primintina, kad ypač neteisėtų kartelių srityje įvairūs įrodymai turi būti vertinami ne atskirai, o kartu ir kad jie gali vieni kitus patvirtinti (pagal analogiją žr. 1972 m. liepos 14 d. Sprendimo *Imperial Chemical Industries / Komisija*, 48/69, Rink., EU:C:1972:70, 68 punktą ir 2004 m. liepos 8 d. Sprendimo *JFE Engineering / Komisija*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink., EU:T:2004:221, 275 punktą).

55 Taigi nagrinėjamu atveju reikia išnagrinėti, ar Komisija, remdamasi *Hitachi* patalpose Komisijos paimtų dokumentų, vertinamų kaip visuma, turiniu, turėjo pakankamai informacijos, kad, taikydama šiame sprendime nurodytus principus, priimtų sprendimą atlikti patikrinimą dėl Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurencinio susitarimo.

56 Kalbant apie dokumentus, kuriuos Komisija pateikė Bendrajam Teismui atsakydama į šio teismo prašymą pateikti jam dokumentus, paimtus per 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. atliktą patikrinimą *Hitachi* patalpose, visų pirma reikia pažymėti, kad dokumentuose, kuriuos Komisija pavadino „NB 2“, „NB 4“, „FP 4“ ir „FP 5“, daroma nuoroda į su „AC“ ir „GA“ susijusius susitikimus. Iš minėtų dokumentų taip pat aišku, kad minėtuose susitikimuose dalyvaujančioms įmonėms ar įmonių grupėms žymėti buvo naudojami kodai (pvz., „TA“, „TB“, „TS“, „TT“ ir „TX(B)“, „T 2“, „T 3“, „T 4“, „T 5“ bei „E“ ir „J“). Atsižvelgiant į aplinkybes, kad, pirma, šie akronimai ir kodai nebuvo naudojami su SĮDI susijusiame kartelyje ir, antra, iš asmenų, paminėtų dokumente „FP 4“, pozicijos galima spręsti, kad susitikimai „AC“ ir „GA“ buvo susiję su galios transformatoriais, reikia pažymėti, jog Komisija turėjo informacijos ir įrodymų, leidusių jai įtarti galios transformatorių gamintojus surengus susitikimus.

57 Toliau konstatuotina, kad *Hitachi* patalpose paimti dokumentai leido Komisijai nustatyti bent tam tikras įmones ir tam tikrus jų atstovus, dalyvavusius minėtuose susitikimuose. Pirma, tam tikrų šiuose susitikimuose dalyvavusių asmenų vardai nurodyti dokumente, pavadintame „FP 4“, o remdamasi kitais dokumentais, kaip antai dokumentu, pavadintu „FPB 200“, Komisija galėjo nustatyti įmones, kurioms kai kurie iš šių asmenų priklausė ir kurioms jie atstovavo per minėtus susitikimus, t. y. ABB, *Alstom* ir *VA-TECH* grupes. Dėl dokumente „FP 4“ nurodytų dviejų asmenų vardų, kurie negalėjo būti priskirti minėtoms įmonėms, pažymėtina, jog, atsižvelgiant į aplinkybes, kad, pirma, dokumentuose,

pavadintuose „NB 6“, „NB 8“ ir „KC 10“, buvo nurodytas susitikimas, kuris įvyko įmonių dalyvių gamyklos konferencijų salėje Niurnberge (Vokietija), ir, antra, šiame mieste yra svarbi *Siemens* gamykla, Komisija turėjo informacijos ir įrodymų, leidusių jai įtarti, kad *Siemens* atstovai taip pat dalyvavo minėtuose susitikimuose. Antra, Komisija teisingai nurodo, kad tai, jog ji paėmė dokumentus *Hitachi* patalpose, leido jai įtarti, kad ši įmonė taip pat dalyvavo susitikimuose dėl galios transformatorių. Trečia, dokumente, pavadintame „FP 5“, daroma nuoroda į tai, kad, pirma, kodais „T 2“ ir „T 3“ ir, antra, kodais „T 4“ ir „T 5“ pažymėtos įmonės įsteigė dvi bendras įmones. Kaip teisingai pažymi Komisija, ji, remdamasi informacija, kuri patikrinimų *Hitachi* patalpose momentu jau buvo viešai prieinama, galėjo daryti išvadą, kad buvo įsteigta, pirma, bendra *Fuji* ir *Hitachi* įmonė ir, antra, *Toshiba* ir vienos kitos Japonijos įmonės bendra įmonė. Todėl visų pirma remdamasi šiuo dokumentu Komisija taip pat galėjo įtarti, kad susitikimuose dalyvavo *Hitachi*, *Fuji* ir *Toshiba* grupės.

58 Be to, pažymėtina, kad visų pirma dokumente, pavadintame „FP 4“, pateikiama informacija apie susitarimo antikonkurencinį pobūdį ir susitikimų organizavimą. Iš tiesų iš šio dokumento matyti, kad įmonės, įsisteigusios „E“ ar „J“, turėjo laikytis „DS“ ir kad per metus būdavo surengiami du susitikimai. Šiame dokumente taip pat nurodoma susitikimų trukmė. Iš dokumento, pavadinto „KC 10“, taip pat galima suprasti, kad dalyviai susitikimuose diskutavo ir keitėsi informacija apie galios transformatorių projektus.

59 Todėl Komisijos per patikrinimus *Hitachi* patalpose paimti dokumentai, vertinami kaip visuma, leido jai įtarti, kad egzistuoja Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurencinis susitarimas, ir priimti sprendimą atlikti patikrinimą šiuo klausimu.

60 Nė vienas ieškovės argumentas neleidžia suabejoti šiuo vertinimu.

61 Pirma, reikia atmesti kaltinimą dėl to, kad dokumentas, pavadintas „FP 7“, neįskaitomas. Šiuo klausimu visų pirma pažymėtina, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 56–58 punktuose išdėstytų argumentų, net jei į šį dokumentą nebūtų atsižvelgta, Komisija turėjo pakankamai informacijos, kad įtartų, jog egzistuoja Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurencinis susitarimas. Taigi kaltinimas dėl to, kad dokumentas, pavadintas „FP 7“, neįskaitomas, turi būti atmestas kaip netinkamas. Toliau konstatuotina, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, net jei šis dokumentas yra sunkiai įskaitomas, jis nėra neįskaitomas, o tai, beje, patvirtino pati ieškovė, nurodžiusi priežastis, dėl kurių šio dokumento turinys neleidžia skaitytojui nustatyti antikonkurencinio susitarimo egzistavimo. Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad šio dokumento turinys yra iš dalies pakartojamas ginčijamo sprendimo 99 konstatuojamojoje dalyje.

62 Antra, ieškovė teigia, kad dalis dokumentų, kuriuos Komisija pateikė Bendrojo Teismo prašymu, parengti 2007 m. birželio 1 d., taigi negali būti laikomi dokumentais, kuriuos ji paėmė per 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. atliktą patikrinimą *Hitachi* patalpose. Per posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą ieškovė patikslino, kad ginčija tik aplinkybę, jog per Komisijos patikrinimą, atliktą *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d., buvo paimti Komisijos pateikti 2007 m. birželio 1 d. dokumentai ir kai kurie vertimai, tačiau ji neginčija aplinkybės, kad per minėtą patikrinimą buvo paimti kiti dokumentai, Komisijos pateikti Bendrojo Teismo prašymu.

63 Šiuo klausimu konstatuotina, kad iš tiesų dalis dokumentų, kuriuos Komisija pateikė Bendrajam Teismui, parengti 2007 m. birželio 1 d. Vis dėlto, kalbant apie dokumentus, į kuriuos atsižvelgta šio sprendimo 56–58 punktuose, pažymėtina, kad dalis šių dokumentų parengti ne 2007 m. birželio 1 d. ir kad, kiek tai susiję su likusia dalimi dokumentų, kuriuose ši data nurodoma, pirma, jų originalas iš dalies ar visiškai surašytas japonų kalba ir, antra, minėtas originalas išverstas į anglų kalbą. Tačiau konstatuotina, kad data – 2007 m. birželio 1 d. – nurodoma tik vertimuose į anglų kalbą.

64 Todėl tai, kad data – 2007 m. birželio 1 d. – nurodoma vertimuose į anglų kalbą, negali paneigti išvados, kad po 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. atlikto patikrinimo *Hitachi* patalpose Komisija jau turėjo informacijos ir rimtų faktinių duomenų, visų pirma japonų kalba, kurie leido jai įtarti ieškovę dalyvavus Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurenciniame susitarime. Taigi šį kaltinimą reikia atmesti.

65 Trečia, pažymėtina, jog niekas nedraudžia, kad japonų kalba parengti dokumentai būtų laikomi informacija ir rimtais faktiniais duomenimis, leidžiančiais priimti sprendimą dėl patikrinimo pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį. Beje, per posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą ieškovė patikslino, kad ji to neginčija.

66 Ketvirta, ieškovė teigia, kad Komisija neturėjo teisės pasinaudoti šio sprendimo 56–58 punktuose nagrinėtais dokumentais.

67 Tokiomis aplinkybėmis ji visų pirma teigia, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį Komisija neturėjo teisės pasinaudoti dokumentais, paimtais per patikrinimus *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. Ji mano, kad Komisija privalėjo apriboti paiešką sektoriais, nurodytais sprendime atlikti patikrinimą, t. y. pastotėmis ar skirstomaisiais įrenginiais su dujų izoliacija. Pirma, minėti produktai ir, antra, galios transformatoriai yra atskiri produktai, o ne vieni kitus papildantys.

68 Komisija mano, kad šie kaltinimai nepriimtini, nes pateikti pavėluotai ir bet kuriuo atveju nepagrįsti.

69 Šiuo klausimu reikia priminti, jog iš teismų praktikos aiškiai matyti, kad atliekant patikrinimus surinkta informacija negali būti naudojama kitiems nei sprendime atlikti patikrinimą nurodytiems tikslams (1989 m. spalio 17 d. Sprendimo *Dow Benelux / Komisija*, 85/87, Rink., EU:C:1989:379, 17 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, Rink., EU:T:2012:596, 64 punktą). Šiuo reikalavimu iš tikrųjų siekiama užtikrinti ne tik profesinę paslaptį, bet ir įmonių teisę į gynybą. Ši teisė būtų rimtai pažeista, jei Komisija, priimdama sprendimą, kuriame konstatuojamas EB 81 ar 82 straipsnių pažeidimas, galėtų remtis prieš šias įmones per tyrimą surinktais įrodymais, nesusijusiais su tyrimo objektu ir tikslu (2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, Rink., EU:T:2013:404, 124 punktas).

70 Vis dėlto, kaip išdėstyta šio sprendimo 52–55 punktuose, pagal 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 9 dalį reikia išnagrinėti ne tai, ar Komisija jau turėjo pakankamai įrodymų, kad sprendime, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir skiriama bauda, įrodytų neteisėto kartelio egzistavimą, o tik tai, ar ji turėjo pakankamai informacijos, kad priimtų sprendimą atlikti patikrinimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį.

71 Tačiau, priešingai, nei teigia ieškovė, net ir tuo atveju, jei sprendimo, kuriuo nurodyta atlikti patikrinimą *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d., dalykas neapimtų su „džentelmenų susitarimu“ susijusių dokumentų (Komisija tai ginčija), pagal šio sprendimo 69 punkte minėtą teismų praktiką nedraudžiama, kad Komisija, susipažinusi su šio sprendimo 56–58 punktuose minėtais dokumentais, priimtų naują sprendimą atlikti patikrinimus pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį.

72 Iš tiesų, kaip Bendrasis Teismas jau yra konstatavęs, aplinkybė, kad atlikdama patikrinimą Komisija pirmą kartą sužinojo apie dokumentus, patvirtinančius, jog padarytas pažeidimas, kurio neapima sprendimo atlikti patikrinimą dalykas, nesuteikia šiuo atžvilgiu absoliučios garantijos, kad šių dokumentų negali būti teisėtai paprašyta ir jie negali būti panaudoti kaip įrodymas. Priešingu atveju įmonės būtų verčiamos per pirmąjį patikrinimą pateikti visus dokumentus, galinčius padėti įrodyti kitą pažeidimą, ir taip apsisaugoti nuo bet kokio persekiojimo šiuo klausimu. Toks sprendimas viršytų tai,

kas būtina tam, kad būtų apsaugota profesinė paslaptis ir teisė į gynybą, todėl būtų nepateisinama kliūtis Komisijai atlikti savo užduotį prižiūrėti konkurencijos taisyklių laikymąsi bendrojoje rinkoje (69 punkte minėto Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, EU:T:2013:404, 125–127 punktai).

73 Todėl, priešingai, nei teigia ieškovė, po to, kai 2004 m. gegužės 11 ir 12 d. buvo atlikti patikrinimai *Hitachi* patalpose, Komisija galėjo remtis tuo, jog sužinojo apie šio sprendimo 56–58 punktuose minėtus dokumentus, tam, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį priimtų sprendimą atlikti patikrinimus dėl įtariamo Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurencinio susitarimo.

74 Todėl reikia atmesti kaltinimą, susijusį su Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalies pažeidimu, nesant būtinybės nagrinėti, ar sprendimo, kuriuo nurodyta atlikti patikrinimą *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d., dalykas apėmė „džentelmenų susitarimą“.

75 Bet kuriuo atveju konstatuotina, kad kartu su 2004 m. rugsėjo 9 d. prašymu atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, taigi anksčiau, nei pateiktas ieškovės prašymas atleisti nuo baudos, *Hitachi* taip pat pateikė šio sprendimo 56–58 punktuose nagrinėjamus dokumentus. Aišku, šiuo atžvilgiu ieškovė nurodo, kad *Hitachi* šiais dokumentais pasinaudojo tik tyrime, kuris buvo vykdomas SĮDI byloje. Net darant prielaidą, kad *Hitachi* norėjo ir galėjo apriboti minėtų dokumentų naudojimą, nedraudžiama, kad Komisija, remdamasi tuo, jog žinojo apie minėtus dokumentus, priimtų sprendimą atlikti patikrinimą dėl įtariamo Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurencinio susitarimo.

76 Todėl kaltinimą, susijusį su tuo, kad Komisija neturėjo teisės remtis minėtais dokumentais, reikia atmesti, nesant reikalo nagrinėti klausimo dėl šio kaltinimo priimtinumo.

77 Penkta, ieškovė teigia, kad jos prašymo atleisti nuo baudos pateikimo momentu už bylą atsakingi Komisijos pareigūnai dar nebuvo susipažinę su dokumentų, paimtų *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d., turiniu. Šiomis aplinkybėmis ji pažymi, kad net tuo atveju, jeigu jos prašymo atleisti nuo baudos pateikimo momentu Komisija, kaip institucija, jau turėjo pakankamai informacijos, kad priimtų sprendimą atlikti patikrinimą dėl įtariamo Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų antikonkurencinio susitarimo, neatrodo, jog šią informaciją žinojo už šią bylą atsakingi pareigūnai. Ši informacija buvo kitoje medžiagoje, t. y. SĮDI bylos medžiagoje.

78 Šiuo klausimu, pirma, reikia priminti, kad iš 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 9 dalies matyti, jog pagal šią dalį nuo baudos pagal minėto pranešimo 8 dalies a punktą ir 11 dalį gali būti atleidžiama tik jeigu „Komisija“ dar neturi pakankamai informacijos, kad priimtų sprendimą atlikti patikrinimus. Taigi pranešimo 9 dalyje nedaroma nuoroda į tai, kad tą informaciją galbūt žino ne už bylą atsakingi pareigūnai, o Komisija, kaip institucija. Todėl konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju Komisija neviršijo 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 9 dalies tekste nustatytų ribų.

79 Antra, pažymėtina, kad požiūris, jog lemiamas kriterijus yra už bylą atsakingų pareigūnų galimas žinojimo lygis prašymo atleisti nuo baudos pateikimo momentu, veikiausiai neatitiktų 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo esmės ir šiuo pranešimu siekiamų tikslų.

80 Iš tiesų šio požiūrio pasekmė būtų tokia, kad pagal šio pranešimo 8 dalies a punktą, taip pat 9 ir 11 dalis turėtų būti atleidžiama nuo baudos, net jei paaiškėtų, kad informacija ir faktiniai duomenys, kuriuos Komisija jau turėjo prašymo atleisti nuo baudos pateikimo momentu, leido jai priimti sprendimą atlikti įtariamo kartelio patikrinimą.

81 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad Komisijos programos dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo tikslas yra ne suteikti slaptuose karteliuose dalyvaujančioms įmonėms galimybę išvengti finansinių atsakomybės pasekmių, bet padėti aptikti tokius veiksmus ir paskui per administracinę procedūrą kiek įmanoma padėti Komisijai nustatyti reikšmingas faktines aplinkybes. Todėl nauda,

kurią gali gauti tokius veiksmus dariusios įmonės, negali viršyti to, ko reikia siekiant užtikrinti visišką programos dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo arba Komisijos vykdomos administracinės procedūros veiksmingumą.

82 Vadinasi, atleidimas nuo baudos pateisinamas tik dėl įmonės, prašančios atleisti nuo baudos, bendradarbiavimo vertės. Kaip teisingai pažymėjo Komisija 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 6 dalyje, įmonės, kuri informuoja Komisiją apie šiai dar nežinomo neteisėto kartelio buvimą, bendradarbiavimas turi esminę vertę, galinčią pateisinti atleidimą nuo baudos. Tačiau įmonės, kuri tik informuoja Komisiją apie neteisėtą kartelį, apie kurio buvimą ši galėjo įtarti remdamasi jau turima informacija ir įrodymais, bendradarbiavimas neturi panašios esminės vertės. Atvirkščiai, kaip matyti iš minėto pranešimo 8 dalies b punkto, pastaruoju atveju atleidimas nuo baudos pateisinamas tik jeigu įmonė neapsiriboja Komisijos informavimu apie kartelio buvimą, bet taip pat pateikia jai įrodymų, leidžiančių konstatuoti jo buvimą sprendime, kuriuo konstatuojamas EB 81 straipsnio pažeidimas.

83 Todėl kaltinimas, susijęs su tariamu už bylą atsakingų Komisijos pareigūnų nežinojimu apie „džentelmenų susitarimo“ buvimą, turi būti atmestas.

84 Šešta, ieškovė teigia, kad informacija, kuria Komisija galėjo remtis, buvo SĮDI bylos medžiagoje. Šiuo klausimu visų pirma pakanka priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 70 ir 73 punktuose, net ir tuo atveju, jei sprendimo, kuriuo nurodyta atlikti patikrinimą *Hitachi* patalpose 2004 m. gegužės 11 ir 12 d., dalykas neapimtų „džentelmenų susitarimo“, nėra nieko, kas draustų Komisijai remtis šiais dokumentais priimant naują sprendimą atlikti patikrinimą. Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 78 ir 79 punktų, klausimas, kurios bylos medžiagoje buvo ši informacija, nėra svarbus taikant 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 9 dalį.

85 Septinta, ieškovė teigia, jog tai, kad Komisija dar neturėjo pakankamai rimtų duomenų ieškovės prašymo atleisti nuo baudos pateikimo momentu, yra įrodyta. Pirma, Komisija patikrinimus galios transformatorių sektoriuje atliko tik 2007 m. sausio mėn. Taigi šie patikrinimai buvo atlikti tik praėjus trejiems metams nuo patikrinimų SĮDI byloje ir tik po to, kai ji toliau bendradarbiaudama pateikė Komisijai informacijos apie galios transformatorių sektorių. Antra, laikotarpiu nuo patikrinimų dėl SĮDI iki patikrinimų dėl galios transformatorių prašymus atleisti nuo baudos pateikė tik viena įmonė – ABB. Tačiau šie prašymai, kuriuos, beje, Komisija atmetė, buvo pateikti po 2004 m. gruodžio 22 d., taigi po pirmojo prašymo atleisti nuo baudos. Trečia, nepaisant to, kad *Hitachi* pateikė prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, Komisija nereikalavo nagrinėjamų dokumentų išversti iš japonų kalbos į anglų kalbą, kad sužinotų jų reikšmę, ir nesusisiekė su *Hitachi*, kad gautų paaiškinimus dėl tikslios nagrinėjamų dokumentų reikšmės, taip pat, kad būtų pateikti papildomi rašytiniai įrodymai ar kad paprašytų jos pateikti kitus paaiškinimus žodžiu ir papildomus rašytinius įrodymus. Ketvirta, 2007 m. gruodžio 6 d. Komisija atmetė 2007 m. birželio 1 d. *Hitachi* prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti.

86 Dėl šių argumentų pakanka konstatuoti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 56–58 punktų, Komisija jau turėjo informacijos ir rimtų faktinių duomenų, leidusių jai įtarti, kad egzistuoja Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų kartelis, ir šios išvados negali paneigti nė vienas ieškovių pateiktų argumentų. Taigi šis kaltinimas taip pat turi būti atmestas.

87 Todėl pažymėtina, kad nė vienas ieškovės pateiktų argumentų negali paneigti Komisijos išvados, kad nebuvo įvykdyta 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 9 dalyje numatyta sąlyga. Taigi reikia atmesti šį kaltinimą, kiek jis susijęs su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 9 dalies nesilaikymu.

88 Argumentai, susiję su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto ir 11 dalies nesilaikymu, taip pat turi būti atmesti. Iš tiesų pagal 8 dalies a punktą, taip pat 9 ir 11 dalis nuo baudos gali būti atleidžiama tik jeigu tenkinamos visos jose nustatytos kumuliacinės sąlygos. Kadangi minėto pranešimo 9 dalyje numatyta sąlyga neįvykdyta, argumentus, susijusius su kitomis sąlygomis, reikia laikyti netinkamais.

89 Todėl reikia atmesti visą kaltinimą, susijusį su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto, 9 ir 11 dalių nesilaikymu.

– Dėl kaltinimo, susijusio su priežastinio ryšio buvimu

90 Jei nebūtų pritarta pirma nurodytiems argumentams, ieškovė teigia, kad pagal 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punktą, taip pat 9 ir 11 dalis ji turėjo būti atleista nuo baudos dėl to, kad tarp jos prašymo atleisti nuo baudos, 2007 m. vasario 7 ir 8 d. Komisijos atliktų patikrinimų, 2007 m. vasario 7, 12 ir 15 d. *Siemens* prašymo atleisti nuo baudos, 2007 m. liepos 18 d. *Fuji* prašymo atleisti nuo baudos ir ginčijamo sprendimo priėmimo yra akivaizdus ir neabejotinas priežastinis ryšys.

91 Šiuo klausimu visų pirma pakanka konstatuoti, kad iš 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8–11 dalių aiškiai matyti, jog tuo atveju, kai Komisija jau turi informacijos ir rimtų faktinių duomenų, galinčių pateisinti sprendimo atlikti patikrinimą priėmimą, įmonė gali būti atleista nuo baudos tik jeigu pateikia įrodymų, leidžiančių Komisijai konstatuoti EB 81 straipsnio pažeidimą.

92 Toliau pažymėtina, kad „sniego gniūžtės“ efekto rizika, t. y. rizika, kad, gavus su karteliu susijusios įmonės prašymą atleisti nuo baudos, bus taikoma Komisijos tyrimo priemonė, kurią pritaikius savo ruožtu bus pateikti kitų su tuo pačiu sektoriumi susijusių įmonių prašymai atleisti nuo baudos, tačiau dėl kitų nei pirmajame prašyme atleisti nuo baudos nurodytų neteisėtų kartelių, yra neatsiejama Komisijos programos dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo dalis. Šia programa įmonės, pageidaujančios bendradarbiauti su Komisija, skatinamos neapsiriboti pasirinktiniu bendradarbiavimu, susijusiu tik su vienu karteliu, o visapusiškai bendradarbiauti dėl visų joms žinomų kartelių.

93 Vadinasi, net darant prielaidą, kad nustatytas priežastinis ryšys tarp ieškovės prašymo atleisti nuo baudos ir ginčijamo sprendimo priėmimo, to nepakanka, kad ieškovė būtų atleista nuo baudos pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo.

94 Todėl reikia atmesti šį kaltinimą, taigi ir visą ketvirtojo pagrindo dalį, susijusią su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkto, taip pat 9 ir 11 dalių nesilaikymu.

Dėl ketvirtojo pagrindo antros dalies

95 Ketvirtojo pagrindo antra dalis yra susijusi su, pirma, teisėtų lūkesčių principo pažeidimu ir, antra, teisinio saugumo principo pažeidimu dėl 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto nesilaikymo.

– Dėl kaltinimo, susijusio su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu

96 Ieškovė teigia, kad Komisija pažeidė teisėtų lūkesčių principą. Komisijos elgesys per didžiąją dalį administracinės procedūros leido ieškovei pagrįstai manyti, kad ji bus atleista nuo baudos, jei toliau bendradarbiaus su Komisija. Šiomis aplinkybėmis ieškovė nurodo 2006 m. spalio 31 d. Komisijos raštą ir aplinkybes, kad, pirma, 2007 m. vasario 7 ir 8 d. Komisija neatliko patikrinimo ieškovės patalpose ir, antra, ši institucija 2007 m. kovo 14 d. klausimyną jai pateikė tik informacijos tikslais. Taip vertindama ieškovę skirtingai, palyginti su kitomis įmonėmis, Komisija sukūrė pagrįstą lūkestį, kad ji bus atleista nuo baudos.

97 Komisija ginčija šiuos argumentus.

98 Kaip nurodyta šio sprendimo 44 punkte, 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo gali sukelti teisėtų lūkesčių su Komisija pageidaujančioms bendradarbiauti įmonėms. Todėl reikia išnagrinėti, ar ieškovės nurodytų aplinkybių pakako atsirasti jos teisėtiems lūkesčiams dėl atleidimo nuo baudos už dalyvavimą „džentelmenų susitarime“.

99 Tokiomis aplinkybėmis, pirma, ieškovė nurodo 2006 m. spalio 31 d. Komisijos raštą. Minėtame rašte Komisija jai pritaikė sąlyginį atleidimą nuo baudos už „įtariamą kartelį Vokietijos, Austrijos ir Nyderlandų galios transformatorių sektoriuje“. Tačiau ginčijamame sprendime Komisija nubaudė ieškovę už dalyvavimą „džentelmenų susitarime“, taigi ir už jos dalyvavimą Europos ir Japonijos galios transformatorių gamintojų kartelyje, kurio tikslas buvo paisyti vieni kitų vidaus rinkų ir jose neprekiauti.

100 Dėl, pirma, „džentelmenų susitarimo“ ir, antra, su nacionalinėmis rinkomis susijusių kartelių, dėl kurių ieškovei pritaikytas sąlyginis atleidimas nuo baudos, santykio reikia konstatuoti, jog ginčijamo sprendimo 155–161 konstatuojamosiose dalyse Komisija konstatavo, kad tai yra atskiri pažeidimai. Konstatuotina, kad ieškovė Bendrajam Teismui nepateikia jokių argumentų, konkrečiai skirtų šiam Komisijos padarytam skirtumui paneigti. Žinoma, tokiomis aplinkybėmis ieškovė dar kartą pažymi, kad buvo priežastinis ryšys tarp jos prašymo atleisti nuo baudos, Komisijos nurodytų atlikti patikrinimų, *Siemens* ir *Fuji* prašymų atleisti nuo baudos ar ją sumažinti ir ginčijamo sprendimo priėmimo. Tačiau konstatuotina, kad šis argumentas, kuris jau atmestas šio sprendimo 91 punkte, negali paneigti Komisijos padaryto skirtumo tarp kartelių.

101 Todėl 2006 m. spalio 31 d. Komisijos raštas, kuriuo ieškovei pritaikytas sąlyginis atleidimas nuo baudos dėl kartelių, susijusių su nacionalinėmis rinkomis, negali sukelti ieškovei teisėtų lūkesčių, kad ji bus atleista nuo baudos už dalyvavimą „džentelmenų susitarime“, sudarančiame atskirą kartelį.

102 Antra, ieškovė nurodo, kad 2007 m. vasario 7 ir 8 d. Komisija atliko patikrinimus ne ieškovės, o kitų įmonių patalpose.

103 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad Komisija kiekvienoje byloje turi teisę pasirinkti turimas tyrimo priemones, kurios jai atrodo labiausiai tinkančios siekiant gauti informaciją iš įtariamame kartelyje dalyvavusių įmonių, ir kad ji turi didelę diskreciją jas rinkdamasi.

104 Toliau dėl kaltinimo, susijusio su skirtingu požiūriu į ieškovę ir kitas įmones, konstatuotina, kad 2007 m. vasario 7 ir 8 d. patikrinimai iš tikrųjų susiję su karteliais dėl galios transformatorių, tačiau nacionalinėse rinkose. Kadangi tai yra patikrinimai, susiję su karteliais, dėl kurių ieškovė su Komisija jau bendradarbiavo, Komisijos negalima kaltinti tuo, kad neatliko patikrinimo ieškovės patalpose.

105 Be to, pažymėtina, kad, priešingai, nei tvirtina ieškovė, vien tai, kad ieškovei buvo pritaikytas sąlyginis atleidimas nuo baudos už jos dalyvavimą karteliuose, susijusiuose su nacionalinėmis rinkomis, neatleidžia jos nuo baudų už visus pažeidimus, kurie vėliau gali būti nustatyti galios transformatorių sektoriuje. Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 92 punkte, „sniego gniūžtės“ efekto rizika yra neatsiejama Komisijos programos dėl atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo dalis. Taigi aplinkybė, kad ieškovė bendradarbiavo su Komisija dėl kartelio, darančio poveikį galios transformatorių sektoriui, nesukėlė jai teisėtų lūkesčių, susijusių su atleidimu nuo baudos už visus kartelius, kurie paveikė šį sektorių.

106 Todėl kaltinimas dėl to, kad ieškovės patalpose nebuvo atlikti patikrinimai, turi būti atmestas.

107 Trečia, priešingai, nei tvirtina ieškovė, iš dokumentų, kuriuos ji pateikė Bendrajam Teismui, negalima daryti išvados, kad 2007 m. kovo 14 d. Komisijos klausimynas jai buvo pateiktas tik informacijos tikslais. Atvirkščiai, iš tų dokumentų matyti, kad minėtame klausimyne yra tiesiogiai *Areva* skirtų klausimų.

108 Ketvirta, bet kuriuo atveju pažymėtina, jog visų pirma iš ginčijamo sprendimo 315 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija nuolat informavo ieškovę apie jos statusą atleidimo nuo baudų srityje ir kad ši nepateikė argumentų, kuriais būtų ginčijama tokia išvada.

109 Darytina išvada, kad su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu susijęs kaltinimas taip pat turi būti atmestas.

– Dėl kaltinimo, susijusio su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b dalies trečios pastraipos ir teisinio saugumo principo pažeidimu

110 Ieškovė teigia, kad Komisija nesilaikė 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto trečios pastraipos ir taip pažeidė teisinio saugumo principą. Šiuo minėto pranešimo punktu Komisija įpareigota nenaudoti prieš įmonę informacijos, kurią ši pateikė su prašymu atleisti nuo baudos ar ją sumažinti. Nagrinėjamu atveju ieškovė žinojo, kad ši garantija jai taikoma dėl to, kad ji nusprendė pateikti Komisijai informaciją apie antikonkurencinius veiksmus galios transformatorių sektoriuje.

111 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal minėto pranešimo 23 punkto b papunkčio trečią pastraipą, „jeigu įmonė pateikia įrodymų apie Komisijai iki tol nežinomus faktus, kurie tiesiogiai susiję su įtariamo kartelio veiklos pavojingumu ar trukme, Komisija neatsižvelgia į šiuos elementus nustatydama baudos dydį įmonei, pateikusiai šiuos įrodymus“.

112 23 dalies b punkto trečia pastraipa susijusi su galima specifine įmonės, kuriai taikomas ne atleidimas nuo baudos, o tik jos sumažinimas, padėtimi. Iš tiesų pateikdama papildomų įrodymų dėl kartelio tokia įmonė gali atskleisti informaciją, turinčią poveikį pažeidimo, kurį gali konstatuoti Komisija, sunkumui ar trukmei, o dėl to gali būti taikomos griežtesnės sankcijos, skiriamos už įmonės dalyvavimą šiame kartelyje. Siekiant paskatinti visas įmones, net tas, kurios nebus atleistos nuo baudos, visapusiškai bendradarbiauti, 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto trečioje pastraipoje yra numatytas „atleidimas nuo dalies baudos“ pateikus šių įrodymų.

113 Tačiau nagrinėjamu atveju ieškovė visiškai nepaaiškino, kokių įrodymų apie iki tol Komisijai nežinomus faktus, tiesiogiai susijusius su įtariamo kartelio veiklos pavojingumu ar trukme, ji pateikė dėl „džentelmenų susitarimo“.

114 Kadangi remdamasi 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto trečia pastraipa ieškovė dar kartą siekia nurodyti, kad yra priežastinis ryšys tarp jos prašymo atleisti nuo baudos, Komisijos nurodytų atlikti 2007 m. vasario 7 ir 8 d. patikrinimų, 2007 m. vasario 7, 12 ir 15 d. *Siemens* prašymo atleisti nuo baudos, 2007 m. liepos 18 d. *Fuji* prašymo atleisti nuo baudos ir ginčijamo sprendimo priėmimo, pakanka pažymėti, kad minėta 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo dalimi visiškai nesiekiama atsižvelgti į tokį priežastinį ryšį. Atvirkščiai, kaip nurodyta šio sprendimo 92 punkte, rizika, kad prašymas atleisti nuo baudos ar ją sumažinti turės „sniego gniūžtės“ efektą, yra neatsiejama 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo dalis.

115 Darytina išvada, kad taip pat reikia atmesti kaltinimą, susijusį su 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 23 dalies b punkto trečios pastraipos ir teisinio saugumo principo pažeidimu.

116 Todėl taip pat turi būti atmesta ketvirtojo pagrindo antra dalis, taigi ir visas ketvirtasis pagrindas.

Dėl likusios pirmojo ieškinio pagrindo dalies, susijusios su pareigos motyvuoti pažeidimu

117 Likusi pirmojo pagrindo dalis susijusi su pareigos motyvuoti pažeidimu. Ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai motyvavo savo požiūrį, jog tam, kad būtų galima atleisti nuo baudos, be sąlygų, nustatytų 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkte, taip pat 9 ir 11 dalyse, turi būti tenkinama viena papildoma sąlyga.

118 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nors pagal EB 253 straipsnį Komisija privalo nurodyti faktines ir teisines aplinkybes, nuo kurių priklauso sprendimo teisinis pagrindimas, ir argumentus, kuriais remdamasi jį priėmė, pagal šią nuostatą nereikalaujama, kad Komisija aptartų visus faktinius ir teisinius klausimus, kurie buvo iškelti per administracinę procedūrą (1985 m. liepos 11 d. Sprendimo *Remia ir kt. / Komisija*, 42/84, Rink., EU:C:1985:327, 26 punktas).

119 Atsižvelgiant į EB 253 straipsnį, Komisija daugių daugiausia turi pareigą konkrečiai atsakyti tik į esminius per administracinę procedūrą ieškovių pateiktus tvirtinimus (2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Atlantic Container Line ir kt. / Komisija*, T-191/98 ir T-212/98–T-214/98, Rink., EU:T:2003:245, 575 punktas).

120 Be tikslo leisti atlikti teisminę kontrolę, pareiga motyvuoti individualų sprendimą siekiama suteikti suinteresuotajam asmeniui pakankamai informacijos, kuri leistų žinoti, ar sprendimas galėtų turėti trūkumų, dėl kurių jo galiojimą galima ginčyti (2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Corus UK / Komisija*, C-199/99 P, Rink., EU:C:2003:531, 145 punktas ir 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink., EU:C:2005:408, 462 punktas).

121 Nagrinėjamu atveju visų pirma pažymėtina, kad ši pirmojo pagrindo dalis grindžiama klaidinga prielaida. Priešingai, nei teigia ieškovė, prie 2002 m. pranešimo dėl bendradarbiavimo 8 dalies a punkte, 9 ir 11 dalyse nustatytų sąlygų Komisija nepridėjo papildomos sąlygos. Iš tiesų iš šio pranešimo 9 dalies aiškiai matyti, kad Komisija neatleidžia nuo baudos už įtariamą kartelį, jeigu prašymo atleisti nuo baudos pateikimo momentu ji jau turi pakankamai informacijos, kad priimtų sprendimą atlikti patikrinimą.

122 Toliau konstatuotina, kad ginčijamo sprendimo 312–322 ir 269–274 konstatuojamosiose dalyse Komisija išdėstė pakankamai motyvų, dėl kurių nusprendė neatleisti ieškovės nuo baudos už „džentelmenų susitarimą“. Beje, iš argumentų, kuriuos ieškovė pateikė Bendrajam Teismui, aiškiai matyti, kad ji visiškai galėjo suprasti priežastis, dėl kurių Komisija jos neatleido nuo baudos už „džentelmenų susitarimą“, o tai leido ieškovei ginčyti šio neatleidimo teisėtumą.

123 Todėl reikia atmesti likusią pirmojo pagrindo dalį.

124 Kadangi nė vienas iš ieškovės pateiktų ieškinio pagrindų nėra pagrįstas, reikia atmesti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

125 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, o Komisija prašė iš jos priteisti bylinėjimosi išlaidas, ieškovė turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš *Alstom Grid SAS* bylinėjimosi išlaidas.

Gratsias Czúcz Labucka

Paskelbta 2014 m. lapkričio 27 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.